

BİLİŞİM HUKUKU

Aramalar ve Whatsapp Mesajları Geri Getirilebilir mi?

Av. Burak Üçüncü · 23 Ocak 2026 · 5 dk okuma

Hukuk pratiğimizde, özellikle ceza yargılamaları ve çekişmeli boşanma davaları gibi maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasının hayati önem taşıdığı süreçlerde, müvekkilleri kapıldığı en büyük yanılgılardan biri, dijital dünyanın her hareketimizi kaydettiği ve yargı erkinin tek bir talimatıyla bu kayıtların döküleceği inancıdır. Meslek hayatımda adliye koridorlarında en sık duyduğum, kaynağı belirsiz ancak inancı sarsılmaz o meşhur adliye efsanesi, GSM operatörlerinin tüm konuşmalarımızı depoladığı ve bir mahkeme kararıyla geçmişe dönük tüm ses kayıtlarının dinlenebileceği yönündeki şehir efsanesidir. Oysa hukuk, teknik gerçeklikler ve usul kuralları ile çevrili bir disiplindir; filmlerdeki senaryoların aksine, gerçek hayatta delil toplama süreçleri çok daha katı teknik ve hukuki imkansızlıklarla sınırlandırılmıştır. Bu makalede, savcılık veya mahkemeler aracılığıyla geçmişe dönük arama içeriklerinin ve WhatsApp mesajlarının geri getirilip getirilemeyeceği hususunu, teknik altyapı ve yürürlükteki mevzuat çerçevesinde detaylıca irdelleyeceğiz.

Öncelikle, toplumda yerleşmiş olan “Büyük Birader” algısının, yani her anımızın devlet veya özel şirketler tarafından izlendiği ve kaydedildiği düşüncesinin, telekomünikasyon hukuku ve teknolojsi bağlamında ciddi bir bilgi eksikliğinden kaynaklandığını belirtmek gerekir. Yargılama aşamasında mahkemelerin operatörlerden talep edebileceği ve hukuk literatüründe HTS (Historical Traffic Search) kayıtları olarak bilinen veriler, iletişimin içeriğine değil, trafiğine ilişkindir. Bir operatörden talep edilen veriler; yalnızca kimin kimi aradığını, bu aramanın hangi tarih ve saatte gerçekleştiğini, konuşmanın ne kadar sürdüğünü ve sinyal alınan baz istasyonu bilgisini, yani aramanın nereden yapıldığını gösteren sayısal verilerden ibarettir. Bu veriler, iletişimin zarfı niteliğindedir; mektubun içi yani konuşmanın içeriği bu kayıtlarda yer almaz.

Bu noktada ısrarla vurgulanması gereken en temel teknik gerçeklik, GSM operatörlerinin abonelerin yaptığı konuşmaların ses kayıtlarını saklamadığıdır. Milyonlarca abonenin gün içerisindeki milyarlarca dakikalık sesli görüşmesinin kaydedilmesi ve saklanması, hem veri depolama maliyetleri açısından sürdürülebilir bir ticari model değildir hem de Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Anayasa’nın özel hayatın gizliliğini düzenleyen maddeleri uyarınca hukuka aykırıdır. Dolayısıyla, bir hukuk davasında veya ceza soruşturmasında, geçmişe dönük konuşma içeriklerinin, yani ses kayıtlarının operatörden istenip dosyaya getirilmesi teknik ve hukuki olarak mümkün değildir; zira operatörler, yasalar ve teknik kapasiteleri gereği bu verileri sunucularında barındırmazlar. Olmayan bir verinin, mahkeme müzekkeresi ile var edilmesi de eşyanın tabiatına aykırıdır.

Ancak bu kuralın, kamuoyunda kafa karışıklığına neden olan çok istisnai bir uygulaması mevcuttur. Konuşma içeriklerinin elde edilebilmesi, ancak ve ancak suç işlendiğine dair kuvvetli şüphenin varlığı halinde ve mahkeme kararıyla önceden alınmış bir iletişimin denetlenmesi tedbiri varsa mümkündür.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 135. maddesi kapsamında düzenlenen bu tedbir, geçmişe değil, geleceğe yöneliktir. Yani mahkeme, belirli bir tarihte karar verir ve kolluk kuvvetleri o andan sonraki görüşmeleri kayda almaya başlar. Buradaki kritik ayırım, kaydın operatörün rutin işleyişi içinde değil, adli bir karara istinaden ve o karardan sonraki süreç için tutulmaya başlanmasıdır. Dolayısıyla, devam eden bir boşanma davasında veya geçmiş bir alacak verecek meselesinde, tarafların aylar önce yaptığı telefon görüşmelerinin içeriğinin dökümünü almak, hukuki prosedürden bihaber bir beklentidir ve filmlerde görülen kurgusal senaryolardan öteye gidemez.

BÖLÜM II

Whatsapp mesajları geri getirilebilir mi?

Teknolojinin gelişimiyle birlikte iletişim alışkanlıklarımızın geleneksel GSM aramalarından internet tabanlı uygulamalara kayması, hukuki durumu daha da karmaşık hale getirmiştir. Günümüzde iletişimimizin büyük bir kısmını oluşturan WhatsApp ve benzeri uygulamalar söz konusu olduğunda, veri güvenliği ve erişilebilirlik tamamen farklı bir boyuta taşınmaktadır.

Bu uygulamalar, uçtan uca şifreleme (end-to-end encryption) teknolojisi kullanmaktadır. Bu teknolojinin mantığı, mesajın göndericinin cihazından çıktığı anda şifrelenmesi ve yalnızca alıcının cihazına ulaştığında çözülmesidir. Aradaki veri akışını sağlayan GSM operatörleri veya internet servis sağlayıcıları, bu trafiği yalnızca şifreli ve anlamsız veri paketleri olarak görürler; ne içeriği ne de trafik bilgisini çözümleyebilirler. Operatör, kullanıcının interneti kullandığını bilir ancak bu internet kullanımı içerisinde WhatsApp üzerinden ne konuşulduğunu veya ne yazıldığını teknik olarak göremez.

Daha da önemlisi, bu verilerin saklandığı sunucuların konumu ve tabi olduğu hukuk sistemi meselesidir. WhatsApp gibi uygulamaların sunucuları yurt dışında bulunmakta olup, bu şirketlerin gizlilik politikaları ve tabi oldukları uluslararası hukuk normları, kullanıcı verilerinin paylaşımını son derece katı kurallara bağlamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti savcılıkları veya mahkemeleri, yurt dışı merkezli bu sağlayıcılardan veri talep etse bile, şirketin gizlilik politikaları ve kullanılan şifreleme teknolojisi nedeniyle mesaj içeriklerine dışarıdan ulaşılması imkansıza yakındır. Şirketler, teknik olarak şifreleme anahtarlarına sahip olmadıklarını veya kullanıcı mahremiyeti çerçevesinde bu verileri paylaşamayacaklarını beyan etmektedirler. Sunucularda tutulmayan veya şifreli olarak tutulan bir verinin, resmi yazışmayla, istinabe yoluyla veya uluslararası adli yardımlaşma talepleriyle geri getirilmesi söz konusu olamaz. Bu durum, ulusal yargı yetkisinin, sınır aşan dijital veriler üzerindeki fiili kısıtlılığının en somut örneğidir.

Peki, silinen mesajların veya arama geçmişinin geri getirilmesinin hiç mi yolu yoktur? Bu sorunun cevabı, verinin nerede arandığına bağlı olarak değişmektedir. Eğer veri operatörde veya uygulama sunucusunda aranıyorsa, yukarıda izah edildiği üzere cevap olumsuzdur. Ancak, verinin kaynağı olan cihazın kendisi, yani cep telefonu veya bilgisayar, bir delil deposu olarak ele alındığında durum değişmektedir. Silinen WhatsApp mesajlarının veya arama geçmişinin geri getirilmesinin tek gerçekçi yolu, ilgili cihazın fiziksel olarak ele geçirilmesi ve adli bilişim uzmanları tarafından incelenmesidir. Dijital veriler, sil komutu verildiğinde cihazın hafızasından anında yok olmazlar; işletim sistemi sadece o verinin bulunduğu alanı yazılabilir olarak işaretler. Eğer cihaz üzerindeki veriler profesyonelce silinmemişse veya üzerine yeni veri yazılarak (overwriting) ezilmemişse, özel yazılımlar ve donanımlar kullanılarak yapılan imaj alma işlemi sonucunda bazı kalıntılara ulaşılabilir.

Bu işlem, operatörden veya uygulamadan veri istemek değil, tamamen cihazın hafızasında kalan dijital ayak izlerini sürmek anlamına gelir. Adli bilişim incelemesi, cihazın fiziksel belleğinin bit bit kopyasının alınması ve bu kopya üzerinde silinmiş dosya başlıklarının, veritabanı kalıntılarının ve log kayıtlarının analiz edilmesini içerir. Ancak bu yöntem de garanti bir çözüm değildir. Cihazın şifreli olması, fabrika ayarlarına döndürülmüş olması veya silme işleminin üzerinden uzun zaman geçip üzerine yoğun veri yazılmış olması, kurtarma işlemini başarısız kılabilir. Dolayısıyla, bu yöntem mutlak bir çözümden ziyade, teknik bir olasılık olarak değerlendirilmelidir.

Özetle, dijital dünyadaki izlerin her zaman ve her koşulda yargı eliyle ulaşılabilir olduğu algısı büyük bir yanılgıdır. Hukuk, somut deliller üzerine inşa edilir; varsayımlar veya teknolojik imkanların abartılması üzerine değil. Bir uyuşmazlık anında “nasılsa kayıtlardan çıkar”, “devlet isterse bulur” rahatlığıyla hareket etmek yerine, delil güvenliğini zamanında sağlamak hayati önem taşır. İspat yükümlülüğünü yerine getirebilmek için, olay anında tutanak tutmak, yasal sınırlar içerisinde kayıt almak, noter tespiti yaptırmak gibi geleneksel ancak güvenilir yöntemler, varlığı şüpheli dijital kayıtların peşine düşmekten çok daha sağlam bir hukuki stratejidir. Yargılamanın kaderini, operatörlerin tutmadığı kayıtlara veya şifrelenmiş mesajlara bağlamak, davayı daha başlamadan kaybetmekle eşdeğerdir. Hukuki mücadele, somut vakıalara ve erişilebilir delillere dayandırılmalıdır.

Unutulmamalıdır ki hukukta haklı olmak yetmez, haklılığı usulüne uygun delillerle ispat etmek gerekir.

Çevrimiçi sürüm: <https://burakucuncu.com.tr/aramalar-ve-whatsapp-mesajlari-geri-getirilebilir-mi>